

UDK 347.7

Rad studenata

Božo Prelević, dipl. iur.

Novim Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti redovitim i izvanrednim studentima omogućeno je zasnivanje radnog odnosa i obavljanje djelatnosti obrta i drugog slobodnog zanimanja. Zakonom o obavljanju studentskih poslova, studentima koji ne zasnuju radni odnos i ne započnu obavljanje djelatnosti obrta, omogućen je rad putem ugovora o obavljanju studentskog posla, uz uvjete iz tog zakona. Autor u stručnom članku analizira odredbe propisa kojima je uređen rad studenata, sa primjerima ugovora o radu, ugovora o obavljanju studentskog posla, evidencije i mišljenja ministarstva.

1. Uvod

Od 22. listopada 2022. na snazi je najveći dio odredbi novog Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti¹ (u nastavku teksta: Zakon), kojim je, između ostalog, redovitim i izvanrednim studentima omogućeno zasnivanje radnog odnosa, obavljanje samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja. Razloge za ovakvo novo zakonsko rješenje s jedne strane treba tražiti u činjenici sa povećanom potrebom za zapošljavanjem i nedostatkom radnika na tržištu, a s druge strane u težnji da se omogući očuvanje studentskog standarda. Kako ćemo vidjeti u nastavku članka, redoviti student koji je u radnom odnosu, obavlja samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje ne može ostvarivati prava iz studentskog standarda, ali može ostvarivati pravo na subvencioniranje školarine.

Na radni odnos studenata u cijelosti se podredno (supsidijarno) primjenjuju odredbe Zakona o radu² (u nastavku teksta: ZOR), a na obavljanje samostalne djelatnosti obrta odredbe Zakona o obrtu³. Onim redovitim i izvanrednim studentima koji ne žele stupiti u radni odnos, započeti sa obavljanjem samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja, ali žele poboljšati svoj studentski standard, ostaje mogućnost stjecanja prihoda obavljanjem studentskog rada uz posredovanje studentskih centara sklapanjem ugovora o obavljanju studentskog posla, sukladno odredbama Zakona o obavljanju studentskih poslova⁴ (u nastavku teksta: ZOSP). U nastavku članka ćemo se najprije upoznati sa temeljnim zakonskih odredbama koje se odnose na stjecanje statusa studenta te njegova prava i obveze.

2. Odredbe Zakona o radnom odnosu studenta, obavljanju djelatnosti obrta i drugog slobodnog zanimanja

ističemo...

Kako smo naveli, bitna novina u Zakonu odnosi se na mogućnost da studenti sklope ugovor o radu, obavljaju samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje.

Pri tome redoviti studenti ne gube pravo na subvencioniranje školarine. Prije nego se upoznamo sa novim mogućnostima u svezi navedenog koje studentima pružaju zakonske odredbe, upoznat ćemo se sa predmetom zakonskih odredbi.

2.1. Predmet normiranja zakonskih odredbi

Zakonom se uređuju temeljna načela obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti, osnivanje i djelovanje ustanova u sustavu visokog obrazovanja, znanstvene odnosno umjetničke djelatnosti, postupak zapošljavanja i napredovanja nastavnika, znanstvenika i suradnika te njihova prava i obveze, osnovna pitanja izvođenja studija, prava i obveze studenata, obavljanje znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti, potpora i financiranje ovih djelatnosti te nadzor i prekršajne sankcije⁵.

2.2. Status studenata

ističemo...

Sukladno zakonskim odredbama, student je osoba koja je upisana na sveučilišni, ili stručni studij⁶.

1 Nar. nov., br. 119/22 od 14. listopada 2022.

2 Nar. nov., br. 93/14, 127/17 i 98/19.

3 Nar. nov., br. 143/13, 127/19 i 41/20.

4 Nar. nov., br. 96/18 i 16/20.

5 Čl. 1. st. 1. Zakona.

6 Čl. 76. st. 1. Zakona.

Student u redovitom statusu studira u sklopu pune nastavne satnice. S druge strane, sukladno zakonskim odredbama student u izvanrednom statusu studira u sklopu pune, ili prilagođene nastavne satnice.

Status studenta stječe se upisom na visoko učilište i dokazuje se studentskom ispravom koju izdaje visoko učilište, a čiji oblik se utvrđuje posebnim pravilnikom kojeg donosi nadležni ministar. Status studenta prestaje na jedan od sljedećih načina:

- završetkom studija;
- ispisom sa studija;
- isključenjem sa studija u postupku i uz uvjete utvrđene statutom, ili drugim općim aktom visokog učilišta;
- ako student ne završi studij u roku koji je utvrđen u čl. 77. st. 6. Zakona⁷.

2.3. Prava i obveze studenta

Sukladno čl. 77. st. 1. Zakona, student ima pravo na:

- izvedbu studija sukladno izvedbenom planu studija;
- sudjelovanje u znanstvenom odnosno umjetničkom i stručnom radu;
- slobodu iskazivanja mišljenja i stajališta tijekom nastave i drugih aktivnosti u skladu s etičkim kodeksom;
- završetak studija u roku kraćem od propisanoga u skladu s kriterijima utvrđenim općim aktom visokog učilišta;
- besplatno korištenje građe knjižnice te znanstvenih i stručnih izvora na visokom učilištu;
- pohađanje kolegija s drugog studija u skladu sa studijskim programom 7. izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika najmanje jednom godišnje u sklopu provedbe unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete;
- pritužbu na povrede prava propisanih Zakonom i općim aktom visokog učilišta;
- druga prava propisana zakonom, statutom i drugim općim aktom visokog učilišta.

Među navedena druga prava studenata propisana Zakonom, svakako spadaju i pravo na zasnivanje radnog odnosa, obavljanje samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja. Uz navedena prava, student ima i obvezu pravodobno izvršavati nastavne i druge obveze na visokom učilištu te poštovati opće akte visokog učilišta.

Studenti kategorizirani sportaš odnosno vrhunski umjetnik koji studira u redovitom statusu, sukladno općem aktu visokog učilišta, može studirati prema prilagođenim uvjetima pohađanja studija⁸. Isto tako, student s invaliditetom, sukladno općem aktu visokog učilišta, može studirati prema prilagođenim uvjetima pohađanja studija. Zakonom je određeno kako student u redovitom statusu ima pravo najviše jednom ponavljati svaku studijsku godinu.

ističemo...

Osim toga, student je obavezan završiti studij najkasnije u roku koji je dvostruko dulji od trajanja studija.

Stegovna odgovornost studenata utvrđuje se pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata kojeg je visoko učilište obvezno donijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja Zakona na snagu, odnosno do 22. travnja 2023.⁹

7 Vidjeti pod 2.3.

8 Čl. 77. st. 3. Zakona.

9 Čl. 119. st. 8. Zakona.

2.4. Radni odnos studenata sukladno zakonskim odredbama

Već smo istaknuli kako veliku novinu u Zakonu predstavlja mogućnost da redoviti i izvanredni studenti, uz studij, sklope ugovor o radu, obavljaju samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje.

ističemo...

Pri tome, redoviti studenti mogu ostvarivati pravo na subvencioniranje školarine, ali ne mogu ostvarivati prava iz studentskog standarda utvrđena Zakonom¹⁰.

Osim naznake mogućnosti redovitog, ili izvanrednog studiranja i istovremenog stupanja u radni odnos, zakonskim odredbama nisu uređene pojedinosti u vezi radnog odnosa studenata.

To je i logično budući da se na studenta koji je stupio u radni odnos u cijelosti primjenjuju odredbe ZOR-a i podzakonskih propisa radnog prava. U slučaju da je student maloljetan, primjenjuju se i posebne odredbe ZOR-a i podzakonskih propisa radnog prava koje se odnose na rad maloljetnika. Na studente koji sklope ugovor o radu primjenjuju se i svi drugi izvori radnog prava (pravilnici o radu, kolektivni ugovori, sporazumi između radničkog vijeća i poslodavca i dr.) koji se inače primjenjuju kod poslodavca s kojim je student sklopio ugovor o radu.

U nastavku dajemo primjer ugovora o radu studenta, s time da moramo upozoriti kako je u vrijeme pisanja ovog članka u tijeku postupak donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu¹¹ koji bi, kako je najavljeno, trebao stupiti na snagu 1. siječnja 2023. Najavljene zakonske izmjene mogu utjecati na minimalni obvezni sadržaj ugovora o radu koji je naveden u primjeru, koji je sastavljen sukladno odredbama čl. 15. ZOR-a. U slučaju sklapanja ugovora o radu na određeno vrijeme poslodavci i studenti moraju voditi računa o pravilima ZOR-a koja se odnose na sklapanje takvog ugovora o radu.

Primjer – ugovor o radu studenta

ABEBE d.o.o. za telekomunikacije, Rijeka, Nova cesta 54d, OIB:94949449949, koje zastupa član uprave Mihovil Mihović (u nastavku teksta: Poslodavac)

i

Dražen Dražić iz Rijeke, Jadranska cesta 65c, OIB:3434343434 (u nastavku teksta: Radnik) dana 18. studenog 2022. sklapaju sljedeći

UGOVOR O RADU NA NEODREĐENO VRIJEME

I. Uvodne odredbe

Članak 1.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju kako je poslodavac trgovačko društvo koje obavlja djelatnost telekomunikacija.

Ugovorne strane, nadalje, suglasno utvrđuju kako je Radnik redoviti student Elektrotehničkog fakulteta, smjer telekomunikacije, Sveučilišta u Rijeci.

10 Vidjeti pod 2.4.2.

11 www.sabor.hr

II. Predmet ugovora**Članak 2.**

Temeljem ovog Ugovora o radu Radnik zasniva radni odnos kod Poslodavca na neodređeno vrijeme za obavljanje asistenta inženjera za telekomunikacije, u punom radnom vremenu od 40 (slovima: četrdeset) sati tjedno.

Radnik otpočinje s radom kod Poslodavca na dan 21. studenog 2022.

Članak 3.

Poslovi iz članka 2. ovog Ugovora za koje je Radnik sklopio ovaj Ugovor posebno obuhvaćaju (*navesti precizan opis poslova*):

- _____;
- _____.

Radnik će obavljati i druge poslove sukladno uputi Poslodavca, koji odgovaraju naravi i vrsti poslova iz stavka 1. za koje je zasnovan radni odnos između Poslodavca i Radnika te stručnoj spremi Radnika.

Članak 4.

Za obavljanje poslova iz stavka 1. i 2. Poslodavac i Radnik ugovaraju probni rad Radnika u trajanju od 6 (slovima: šest) mjeseci.

Članak 5.

Posao iz članka 3. ovog Ugovora Radnik će obavljati u sjedištu Poslodavca kao glavnom mjestu rada, a sukladno uputi Poslodavca privremeno i na drugim mjestima koje odredi Poslodavac.

Radnik obavlja posao za koji je zasnovala radni odnos sredstvima i opremom Poslodavca.

III. Plaća i naknade**Članak 6.**

Za obavljani rad u punom radnom vremenu uz uobičajeni radni učinak, Radnika ima pravo na mjesečnu plaću u iznosu od 10.500,00 kn (slovima: desetstisućapetsto kuna¹²), koja se isplaćuje jedanput mjesečno i to najkasnije do 20. (slovima: dvadesetog) u mjesecu za prethodni mjesec.

Alternativno:

Mjesečna osnovna plaća Radnika za obavljani rad u punom radnom vremenu uz uobičajeni radni učinak određuje se u visini minimalne plaće sukladno propisima Republike Hrvatske o visini minimalne plaće.

Članak 7.

Osnovna plaća iz članka 6. ovog Ugovora uvećava se za:

- prekovremeni rad 30%
- rad nedjeljom..... 50%;
- dvokratni rad s prekidom dužim od 1 sata..... 15%;
- rad blagdanom, ili drugim neradnim danom propisanim zakonom..... 50%;
- za noćni rad ako je takav rad prijeko potreban pod uvjetima određenim zakonom..... 50%.
- za otežane uvjete rada (rad u uvjetima nagle/učestale promjene temperature, rad u smjeni... 5%.

Povećanja plaće iz stavka 1. izračunavaju se za sate rada ostvarene u pojedinim uvjetima tako da se svaki dodatak obračunava na ugovorenu odnosno osnovnu plaću, iskazuje u apsolutnom iznosu te se tako utvrđeni dodaci zbrajaju i dodaju na osnovnu plaću iz članka 6. ovog Ugovora.

U slučaju da je blagdan ili drugi dan za koji je zakonom određeno da se ne radi nedjelja, Radnik ostvaruje pravo na povećanje plaće koje je za nju povoljnije.

IV. Radno vrijeme**Članak 8.**

Puno radno vrijeme iz članka 2. ovog Ugovora raspodijeljeno je na 5 (slovima: pet) radnih dana, od ponedjeljka do petka, a raspored radnog vremena utvrđuje Poslodavac pisanom odlukom sukladno Zakonu o radu.

V. Odmori i dopusti**Članak 9.**

Svakoga radnog dana Radnik ima pravo na odmor (stanku) u trajanju od 30 (slovima: trideset) minuta neprekidno.

Dnevni odmor iz stavka 1. ovog članka Radnik će koristiti između 11:00 sati i 12:30 sati, ovisno o potrebama posla.

Članak 10.

Radnik ima pravo na tjedni odmor koji koristi nedjeljom i drugim danom sukladno odredbama Zakona o radu.

Članak 11.

Radnik ima pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 25 (slovima: dvadesetpet) radnih dana.

U dane godišnjeg odmora ne računavaju se subote i nedjelje te blagdani i neradni dani određeni zakonom.

Članak 12.

Radnik ima pravo na odsutnost s rada tijekom godine uz naknadu plaće (plaćeni dopust) do ukupno 7 (slovima: sedam) radnih dana iz razloga navedenih u Zakonu o radu, sukladno pisanoj odluci Poslodavca.

Radnik ima pravo na neplaćeni dopust pod uvjetima propisanim Zakonom o radu, sukladno odluci Poslodavca.

VI. Otkaz Ugovora**Članak 13.**

Poslodavac i Radnica mogu redovito i izvanredno otkazati ovaj Ugovor pod uvjetima i uz otkazne rokove propisane Zakonom o radu.

VII. Prijelazne i završne odredbe**Članak 14.**

Prilikom sklapanja ovog Ugovora Radnik je upoznata sa organizacijom rada kod Poslodavca i pravilima zaštite na radu.

Članak 15.

Sve eventualne sporove nastale u vezi primjene ovog Ugovora, ugovorne strane nastojati će riješiti mirnim putem, a u suprotnom ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Rijeci.

Članak 16.

Ovaj Ugovor sastavljen je u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka od kojih svaka ugovorna strana zadržava po 2 (slovima: dva) istovjetna primjerka.

Za Poslodavca
Član uprave
Mihovil Mihovčić

Radnik
Dražen Dražić

¹² Prije uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznos plaće ugovara se u kunama, s time da se nakon 1. siječnja 2023. taj iznos po službenom tečaju konverzije isplaćuje u eurima.

2.5. Prava iz studentskog standarda

Sukladno zakonskim odredbama, **student koji studira u redovitom statusu** na sveučilišnom ili stručnom prijediplomskom ili diplomskom studiju, sveučilišnom integriranom prijediplomskom i diplomskom studiju odnosno stručnom kratkom studiju **i koji nije u radnom odnosu niti obavlja samostalnu djelatnost obrta ili drugog slobodnog zanimanja, ostvaruje pravo na**¹³:

- zdravstveno osiguranje;
- subvencionirano stanovanje i prehranu;
- obavljanje studentskih poslova sukladno zakonu koji uređuje obavljanje studentskih poslova¹⁴ (ZOSP);
- državne stipendije i druge novčane potpore.

ističemo...

Zakonom je nadalje određeno kako student koji studira u izvanrednom statusu na sveučilišnom ili stručnom prijediplomskom ili diplomskom studiju odnosno sveučilišnom integriranom prijediplomskom i diplomskom studiju i koji nije u radnom odnosu niti obavlja samostalnu djelatnost obrta ili drugog slobodnog zanimanja, ostvaruje pravo na obavljanje studentskih poslova sukladno odredbama ZOSP-a.

Student s utvrđenim stupnjem invaliditeta koji studira u redovitom statusu ostvaruje posebna prava iz studentskog standarda u skladu s općim aktom visokog učilišta. Osim toga, student s utvrđenom vrstom i stupnjem invaliditeta ostvaruje pravo na prijevoz studenata s invaliditetom. Uvjete i način ostvarivanja prava studenta iz studentskog standarda pravilnikom utvrđuje ministar.

2.6. Subvencioniranje troškova školarine

Student državljanin RH odnosno državljanin druge države članice Europske unije koji studira u redovitom statusu na sveučilišnom ili stručnom prijediplomskom ili diplomskom studiju odnosno sveučilišnom integriranom studiju na javnom visokom učilištu ostvaruje pravo na subvencioniranje troškova školarine u cijelosti iz državnog proračuna, sukladno uredbi Vlade RH iz čl. 99. st. 8. Zakona, kojom se utvrđuje sadržaj programskog ugovora, način izračuna proračunskih komponenti, postupak pregovaranja i rokovi sklapanja programskog ugovora, postupak utvrđivanja ciljeva i pripadajućih pokazatelja te postupak praćenja i vrednovanja provedbe programskih ugovora¹⁵. Student koji ispunjava navedene uvjete može biti u radnom odnosu, ili obavljati samostalnu djelatnost obrta, ili drugog slobodnog zanimanja.

ističemo...

Navedenom odredbom čl. 79. st. 2. Zakona potvrđuje se činjenica koju smo već naveli kako redoviti student koji ispunjava navedene uvjete iz čl. 79. st. 1. Zakona i koji je u radnom odnosu, ili obavlja samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje ostvaruje pravo na subvencioniranje troškova školarine.

Student koji ispunjava uvjete iz navedene odredbe čl. 79. st. 1. Zakona ima pravo jednom promijeniti izabrani studij uz zadržavanje prava na subvencioniranje troškova školarine u cijelosti. Posebno uspješnom studentu ministar može odobriti upis još jednog studija na javnom visokom učilištu u redovitom statusu, uz subvencioniranje troškova školarine u cijelosti iz državnog proračuna, pri čemu kriterije odabira posebno uspješnog studenta utvrđuje visoko učilište općim aktom. Student koji studira u izvanrednom statusu snosi troškove studija u cijelosti ili dijelom, sukladno općem aktu visokog učilišta.

2.7. Mirovanje prava i obveza studenta

ističemo...

Zakonom je određeno kako prava i obveze studenta miruju za vrijeme trudnoće, do godine dana starosti djeteta, nesposobnosti za rad dulje od tri mjeseca te u drugim opravdanim slučajevima propisanim zakonom, ili općim aktom visokog učilišta.

U slučaju iz navedene odredbe čl. 80. st. 1. Zakona studentu se produljuje rok za završetak studija za onoliko vremena koliko je trajalo mirovanje prava i obveza. O zahtjevu za mirovanje prava i obveza studenta visoko učilište odlučuje rješenjem, protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

3. Rad studenata putem ugovora o obavljanju studentskog posla sukladno ZOSP-u

Odredbama ZOSP-a koji je stupio na snagu 8. studenog 2018., za razliku od mogućnosti studiranja i zasnivanja radnog odnosa, obavljanja samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja koja je propisana odredbama Zakona, predviđena je mogućnost rada redovitih i izvanrednih studenata putem ugovora o obavljanju studentskog posla, pod uvjetom da na taj način ne konkuriraju na tržištu rada. Temeljem ZOSP-a donesena su dva podzakonska propisa:

- Pravilnik o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti posredovanja u obavljanju studentskih poslova¹⁶;
- Pravilnik o obliku i sadržaju ugovora o obavljanju studentskih poslova¹⁷ (u nastavku teksta: Pravilnik).

Ovi pravilnici su stupili na snagu 17. siječnja 2019.

3.1. Temeljni pojmovi iz ZOSP-a

Pravo izvođenja poslova temeljem ugovora o obavljanju studentskog posla sukladno odredbama ZOSP-a imaju studenti i druge osobe. U nastavku ćemo pojasniti zakonske definicije ovih pojmova.

3.1.1. Studenti

Sukladno odredbama ZOSP-a, student je osoba koja¹⁸:

- pohađa preddiplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij na visokim učilištima u RH;
- je student na razmjeni na visokom učilištu u RH, ili;

¹³ Čl. 78. st. 1. Zakona.

¹⁴ Radi se o odredbama ZOSP-a.

¹⁵ Čl. 79. st. 1. Zakona.

¹⁶ Nar. nov., br. 3/19 od 9. siječnja 2019.

¹⁷ Nar. nov., br. 3/19 od 9. siječnja 2019.

¹⁸ Čl. 2. st. 1. t. 1. ZOSP-a.

- je državljanin RH, državljanin zemlje članice Europske unije, Europskoga gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije s prebivalištem u RH, koji studira na visokom učilištu izvan RH;

a koja nema zasnovan radni odnos i/ili ne obavlja samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva. U smislu odredbi ZOSP-a i propisa kojima je uređeno oporezivanje dohotka (Zakon o porezu na dohodak¹⁹, Pravilnik o porezu na dohodak²⁰), izjednačeni su u pravima i obvezama redoviti studenti i izvanredni studenti koji nemaju zasnovan radni odnos i/ili ne obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva.

3.1.2. Druga osoba

Pod drugom osobom se u smislu zakonskih odredbi podrazumijeva:

- osoba u postupku upisa na studij, ili;
- osoba koja je završila studij na visokom učilištu u RH, a nema zasnovan radni odnos, ili;
- građanin EU s prebivalištem u RH koji je završio studij na visokom učilištu izvan RH, a nema zasnovan radni odnos²¹.

Važno je istaknuti kako prava temeljem odredbi ZOSP-a druga osoba može ostvarivati najdulje tri mjeseca od završetka školske godine u kojoj je završila srednjoškolsko obrazovanje odnosno najdulje do kraja akademske godine u kojoj je završila studij, ili do isteka razdoblja od tri mjeseca od završetka studija. Osim pojmova studenta i druge osobe, za pravilno razumijevanje zakonskih odredbi potrebno je upoznati se i sa zakonskim definicijama pojmova naručitelja, izvođača i posrednika.

3.1.3. Naručitelj

Sukladno odredbama ZOSP-a, naručitelj posla je fizička osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti, ili pravna osoba koja je s izvođačem sklopila ugovor o obavljanju studentskoga posla i za koju izvođač obavlja taj posao²².

3.1.4. Izvođač

Odredbama ZOSP-a je također određen i pojam izvođača koji se spominje u navedenoj definiciji. Izvođač je student²³, ili druga osoba²⁴ koja je s naručiteljem posla i posrednikom sklopila ugovor o obavljanju studentskoga posla i koja za naručitelja posla obavlja taj posao²⁵.

3.1.5. Posrednik

Na kraju, potrebno je odrediti i pojam posrednika. Posrednik je studentski centar, ili visoko učilište koje ima centar za studentski standard kao ustrojstvenu jedinicu, a koja ima rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja koje je izdalo ministarstvo nadležno za visoko obrazovanje (u nastavku teksta: Ministarstvo)²⁶.

3.2. Djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova

Odredbama ZOSP-a su propisani uvjeti za obavljanje djelatnosti posredovanja, djelatnost posredovanja, obveze posrednika i prihod od posredovanja. Djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova može obavljati studentski centar koji je osnovan kao ustanova od visokog učilišta na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište tog visokog učilišta, ili njegove sastavnice, ili visoko učilište koje ima centar za studentski standard kao ustrojstvenu jedinicu, a koji ima rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja koje je izdalo Ministarstvo²⁷.

ističemo...

Važno je istaknuti odredbu čl. 9. st. 2. ZOSP-a kojom je određeno kako posrednici djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova moraju obavljati tako da ne izazovu poremećaje na tržištu rada i ne ugroze prava radnika.

Također, treba istaknuti kako **posrednik može jedino od naručitelja posla naplatiti naknadu za uslugu svojeg posredovanja** pri obavljanju studentskih poslova.

3.3. Obavljanje studentskog posla

Odredbama ZOSP-a određeni su uvjeti za obavljanje studentskog posla, minimalan sadržaj studentskog ugovora te naknade i doprinosi za obavljeni studentski posao. Odredbe ZOSP-a o uvjetima za obavljanje studentskog posla znatno su detaljnije u odnosu na odredbe Zakona o zasnivanju radnog odnosa, obavljanja samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja od strane studenata.

3.3.1. Uvjeti za obavljanje studentskoga posla

ističemo...

Student može sklopiti ugovor za obavljanje studentskoga posla za vrijeme studiranja od dana upisa na visoko učilište.

Pravo na sklapanje ugovora za obavljanje studentskog posla ne može biti duže od dvostrukog vremena trajanja studija na prvoj i drugoj razini²⁸. Sukladno čl. 10. st. 3. ZOSP-a, posrednik može posredovati za studenta upisanog u tekuću akademsku godinu koji je u prethodnoj akademskoj godini ostvario najmanje 1 ECTS bod.

Navedeni uvjet iz čl. 10. st. 3. ZOSP-a ne primjenjuje se na studenta koji upisuje prvu godinu studija i studenta koji je u prethodnoj akademskoj godini imao opravdan prekid studija. Posrednik ne može posredovati za studenta koji je dva puta promijenio studijski program i treći puta upisuje prvu godinu iste razine.

Status studenta koji studira na visokom učilištu u RH dokazuje se uvidom u elektroničke evidencije podataka o studentima u Informacijskom sustavu visokih učilišta (ISVU) i Informacijskom sustavu studentskih prava (u nastavku teksta: ISSP). Status studenta koji studira na visokom učilištu izvan RH dokazuje se potvrdom matičnoga visokog učilišta na kojem studira. Status druge osobe dokazuje

19 Nar. nov., br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20.

20 Nar. nov., br. 10/17, 128717, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 104/22, i 112/22.

21 Čl. 2. st. 1. t. 2. ZOSP-a.

22 Čl. 2. st. 1. t. 3. ZOSP-a.

23 Vidjeti pod 3.1.1.

24 Vidjeti pod 3.1.2.

25 Čl. 2. st. 1. t. 4. ZOSP-a.

26 Čl. 2. st. 1. t. 5. ZOSP-a.

27 Čl. 7. st. 1. ZOSP-a.

28 Čl. 10. st. 2. ZOSP-a.

se javnom ispravom o završenom srednjoškolskom obrazovanju odnosno potvrdom visokog učilišta o završetku studija odnosno potvrdom o završetku studija matičnoga visokog učilišta na kojem je završio studij.

Provjeru radnoga statusa studenta i druge osobe obavlja posrednik uvidom u podatke nadležne službe za mirovinsko osiguranje²⁹. Student i druga osoba moraju biti nositelji prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, što se dokazuje zdravstvenom iskaznicom, ili preslikom prijave na obvezno zdravstveno osiguranje.

3.3.2. Oblik i sadržaj ugovora o obavljanju studentskog posla

Temeljne odredbe o ugovoru o obavljanju studentskoga posla sadržane su u odredbama ZOSP-a. Oblik i sadržaj ugovora o obavljanju studentskog posla te postupak njegova izdavanja, potpisivanja i sklapanja, kao i način izvještavanja Ministarstva o broju posredovanja i o ukupno ostvarenoj naknadi u svrhu poboljšanja studentskoga standarda uređen je odredbama Pravilnika.

ističemo...

Ugovor o obavljanju studentskog posla (u nastavku teksta: ugovor) se sklapa prije početka obavljanja studentskoga posla, između izvođača, posrednika i naručitelja posla³⁰.

Ugovorom se izvođač obvezuje obavljati određeni posao, naručitelj posla obvezuje se platiti naknadu za obavljene studentski posao, naknadu posredniku te doprinose prema posebnim propisima, a posrednik se obvezuje obaviti djelatnost posredovanja i isplatiti doznačena sredstva naknade za račun izvođača.

ističemo...

Sukladno odredbama ZOSP-a i Pravilnika, ugovor se zaključuje na obrascu koji se može izdati, popuniti i potpisati u pisanome, ili elektroničkome obliku.

Obrazac ugovora o obavljanju studentskog posla nalazi se u prilogu Pravilnika i njegov je sastavni dio.

Treba istaknuti kako se ugovor zaključuje u elektroničkome obliku može se potpisati samo naprednim elektroničkim potpisom³¹. Ugovor se sastavlja u tri istovjetna primjerka, za svakog potpisnika po jedan. Važno je naglasiti kako se, sukladno zakonskim odredbama, **ugovor zaključuje za svaki kalendarski mjesec i uvjet je za početak obavljanja studentskoga posla.**

Iznimno od navedenog, ugovor se može zaključiti i za razdoblje dulje od mjesec dana, a najduže do 45 dana, uz navođenje razloga za njegovo trajanje dulje od mjesec dana.

ističemo...

Posrednik, na zahtjev izvođača i naručitelja, izdaje ugovor o obavljanju studentskoga posla.

Osim toga, posrednici su dužni osigurati mrežne servise koji će studentima omogućiti izdavanje, odnosno preuzimanje ugovora izvan redovitoga radnog vremena posrednika.

Posrednik je dužan obrazac ugovora izdati izvođaču na njegov zahtjev te ga potpisati nakon unosa obveznog sadržaja iz čl. 11. st. 3. ZOSP-a, odnosno čl. 2. Pravilnika.

ističemo...

Na zahtjev izvođača posrednik je dužan izdati potvrdu o obavljanju studentskih poslova i stečenom iskustvu koja obvezno sadrži podatak o izvođaču, naručitelju, posredniku, razdoblje i vrste poslova koje je izvođač obavljao³².

Pravilnikom je određeno kako podatke o naručiteljima posla, o broju posredovanja i o ukupno ostvarenoj naknadi u svrhu poboljšanja studentskoga standarda posrednici dostavljaju na Obrascu za godišnje izvještavanje koji propisuje Ministarstvo, a može se preuzeti na njegovim mrežnim stranicama³³.

Na zahtjev nadležnog inspektora posrednik mu je u roku od 48 sati dužan dostaviti ugovor u digitalnom obliku. Sukladno odredbama ZOSP-a, oblik obrasca ugovora te oblik i način dostavljanja podataka koji čine sadržaj ugovora iz čl. 11. st. 3. ZOSP-a propisuje podzakonskim propisom, odnosno odredbama Pravilnika. Sukladno čl. 2. st. 1. Pravilnika, ugovor sadrži sljedeće podatke:

- broj rješenja o odobrenju djelatnosti posredovanja;
- ime, prezime i OIB izvođača;
- broj studentske iskaznice, kada je primjenjivo;
- puni naziv, sjedište i OIB naručitelja posla i posrednika;
- podatke o vrsti posla i mjestu obavljanja posla;
- podatke o početku i očekivanom trajanju posla;
- podatke o neto cijeni sata posla, ili količine posla;
- podatke o doprinosima prema posebnim propisima;
- podatke o uvećanju naknade i iznosu naknade;
- izjavu izvođača i naručitelja kojom se potvrđuje konačan broj sati ili dana obavljanja posla.

Podatke iz točaka 1.-4. upisuje, odnosno preuzima posrednik iz matičnih evidencija, u slučaju točke 2. iz sustava OIB, a podatke iz točke 3. iz ISSP-a. Podatke iz točaka 5.-9. dostavlja, odnosno upisuje u ugovor naručitelj posla.

ističemo...

Izjava izvođača i naručitelja kojom se potvrđuje konačan broj sati, ili dana obavljanja posla iz čl. 2. st. 1. t. 10. Pravilnika potpisuje se nakon obavljenoga posla i sastavni je dio ugovora.

Posrednik je dužan utvrditi opće uvjete poslovanja koji moraju biti sastavni dio ugovora. U nastavku dajemo primjer popunjavanja obrasca ugovora.

²⁹ Čl. 10. st. 9. ZOSP-a.

³⁰ Čl. 11. st. 1. Zakona.

³¹ Čl. 11. st. 5. Zakona.

³² Čl. 6. Pravilnika.

³³ Čl. 7. Pravilnika.

Primjer – obrazac ugovora o obavljanju studentskih poslova

Puni naziv posrednika:	Visokoučilišni studentski centar
Sjedište i OIB posrednika:	Zagreb, OIB 9119999999
Kontakt podatci posrednika (dalje u tekstu: posrednik):	tel. +3851999119999, e-mail: vsstce@gov.mail.com
Broj rješenja o odobrenju djelatnosti posredovanja:	UP/1/2019-02-22/091123

UGOVOR O OBAVLJANJU STUDENTSKOGA POSLA**BROJ: 21/22 u Zagrebu,***(mjesto izdavanja)*18.11.2022.*(datum izdavanja)*

IZVOĐAČ		NARUČITELJ	
Ime i prezime:	Pero Perić	Puni naziv:	ABEBE d.o.o. za trgovinu
OIB:	12332112332	Sjedište:	Zagreb
Broj studentske iskaznice:	234567	OIB:	45665445665

Vrsta posla i mjesto obavljanja posla:

raznošenje reklamnih letaka, Zagreb

Početak i očekivano trajanje posla:

21.11.2022., 2 radna dana

Neto cijena sata posla ili količina posla (za redoviti rad):

29,30 kuna

Ugovorene druge naknade:

—**ODREDBE UGOVORA:**

- 1) Na temelju odredaba Zakona o obavljanju studentskih poslova (Narodne novine, broj 96/2018.; u daljnjem tekstu: Zakon) sklapa se Ugovor o obavljanju studentskoga posla (dalje u tekstu: Ugovor) između izvođača, posrednika i naručitelja (čl. 11. st. 1. Zakona).
- 2) Ugovorom se izvođač obvezuje obavljati određeni posao, naručitelj posla obvezuje se platiti naknadu za obavljene studentski posao, naknade posredniku te doprinose prema posebnim propisima, a posrednik se obvezuje obaviti djelatnost posredovanja i isplatiti doznačena sredstva naknade na račun izvođača (čl. 11. st. 2. Zakona).
- 3) Naručitelj posla obavezan je posredniku za račun izvođača za obavljene posao isplatiti naknade, a izvođač je obavezan prema uputama koje naručitelj posla daje, u skladu s vrstom i naravi posla, osobno obaviti preuzeti posao (čl. 13. st. 1. Zakona).
- 4) Naručitelj posla dužan je provjeriti identitet izvođača i osigurati izvođaču uvjete za obavljanje studentskih poslova na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje izvođača u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita na radu i drugim propisima (čl. 13. st. 8. Zakona).
- 5) Ugovor se zaključuje za svaki kalendarski mjesec i uvjet je za početak obavljanja studentskog posla. Iznimno, ugovor se može zaključiti i za razdoblje dulje od mjesec dana, a najdulje do 45 dana, uz navođenje razloga za njegovo trajanje dulje od mjesec dana (čl. 11. st. 7. i 8. Zakona).

- 6) Izvođač ima pravo na 50-postotno uvećanje naknade za sate rada u dane državnih blagdana, za rad noću, za prekovremeni rad i za rad nedjeljom (čl. 13. st. 3. Zakona). Uvećanja se kumuliraju.
- 7) Izvođač ima pravo i na naknadu putnih troškova, naknadu za topli obrok i druge naknade ako su ugovorene i navedene u Ugovoru (čl. 13. st. 4. Zakona).
- 8) Izvođač koji obavlja studentski posao najmanje šest (6) sati dnevno, ima svakoga dana obavljanaj posla pravo na plaćeni odmor (stanku) od najmanje 30 (trideset) minuta (čl. 13. st. 12. Zakona).
- 9) Izvođač koji obavlja studentske poslove može te poslove obavljati samostalno i bez nazočnosti naručitelja posla (čl. 13. st. 11. Zakona).
- 10) Izvođač se obvezuje obavljati ugovorene poslove obavljati savjesno i po pravilima posla.
- 11) Ovaj Ugovor za posrednika predstavlja vjerodostojnu ispravu za obračun i isplatu:
  - 1) naknade za obavljene studentski posao
  - 2) doprinosa prema posebnim propisima: 5,00% doprinosa za MIO na netoiznos naknade izvođača, 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima na netoiznos naknade izvođača te naknade posredniku: 12,00% netoiznosa naknade izvođača i 0,5% netoiznosa naknade izvođača.
- 12) Ako izvođač ostvari naknade za rad preko drugih studentskih i učeničkih udruga u RH, dužan je posredniku prije isplate ovoga ugovora dostaviti vjerodostojne isprave o ostalim primicima po osnovi rada u istima (članak 52. st. 6. Pravilnika o porezu na dohodak, N.N. br. 10/2017., 128/2017. i 106/2018.).
- 13) Nakon obavljenog posla naručitelj popunjava i ovjerava ovaj ugovor te nakon što izvođač potpiše da je suglasan s obračunom, Ugovor se dostavlja posredniku koji na osnovi istog ispostavlja naručitelju račun. Naručitelj posla dužan je posredniku platiti račun najkasnije 15 dana od završetka posla (čl. 13. st. 2. Zakona).
- 14) Opći uvjeti poslovanja posrednika sastavni su dio ovoga ugovora.
- 15) U slučaju spora nadležan je stvarno nadležni sud u sjedištu posrednika.

IZJAVA IZVOĐAČA:

Pod punom materijalnom i kaznenom odgovornošću izjavljujem da nisam ostvario primitke za rad preko drugih studentskih i učeničkih udruga u RH do trenutka potpisivanja ovoga ugovora. Ako ostvarim navedene primitke prije isplate ovoga ugovora, postupit ću sukladno točki 12. ovoga ugovora.

NARUČITELJ:

POSREDNIK:

IZVOĐAČ:

TELEFON ZA KONZULTACIJE**Ponedjeljkom i četvrtkom**

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

OBRAČUN I IZJAVA O OBAVLJENOM POSLU: Posao je obavljen u razdoblju od 21.11.2022. do 22.11.2022.

Vrsta rada	Broj sati/količina posla	Cijena	Ukupno HRK
Redoviti rad	10	29,30 kn	293,00 kn
Rad noću, blagdanom, nedjeljom (uvećanje 50%)	–	43,95 kn	0,00 kn
Druge naknade	–		0,00 kn
Sveukupno			293,00 kn

Potvrđujemo konačni broj sati ili dana obavljanja posla (količina posla) i točnost podataka na ugovoru

NARUČITELJ:

Potpis i pečat odgovorne osobe

IZVOĐAČ:

Potpis

3.3.3. Naknade i doprinosi Sukladno čl. 12. ZOSP-a, **ugovor je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu:**

- naknade za obavljeni studentski posao;
- doprinosa prema posebnim propisima;
- naknade posredniku, koja iznosi 12 % netoiznosa naknade izvođaču – za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskoga standarda (poboljšanje u djelatnosti smještaja studenata, za poboljšanje u djelatnosti studentske prehrane te za kulturne i sportske aktivnosti isključivo namijenjene studentima);
- naknade posredniku, koja iznosi 0,5 % netoiznosa naknade izvođaču – u svrhu financiranja kulturnih, sportskih, znanstvenih i edukacijskih aktivnosti koje isključivo provode studenti i studentske organizacije te su isključivo namijenjene studentima.

ističemo... Minimalna naknada za obavljanje studentskih poslova po satu izračunava se tako da se iznos minimalne brutoplaće u RH, sukladno posebnome propisu, a to je Uredba o visini minimalne plaće³⁴ (u nastavku teksta: Uredba) podijeli sa 160³⁵.

Prema navedenoj Uredbi, visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. utvrđuje se u bruto iznosu od 700,00 EUR.

To znači kako minimalna naknada za obavljanje studentskih poslova po satu od 1. siječnja 2023. iznosi 4,37 EUR. Ministar za svaku kalendarsku godinu donosi odluku o iznosu ove minimalne naknade, u roku od 15 dana nakon što Vlada RH donese uredbu o visini minimalne plaće.

34 Uredba o visini minimalne plaće za 2023. godinu (Nar. nov., br. 122/22 od 20. listopada 2022.).

35 Čl. 12. st. 2. ZOSP-a.

ističemo... Ukupan iznos koji plaća naručitelj posla izračunava se tako da se na ukupni iznos neto naknade izvođača obračunava postotak zakonom propisanih doprinosa i postotak naknada za posredovanje³⁶.

Pod neto naknadom izvođača podrazumijeva se ostvareni primitak izvođača za obavljeni posao. Naknada izvođaču za obavljeni posao oporeziva je prema važećim zakonima i podzakonskim propisima.

3.4. Prava i obveze naručitelja (poslodavca)**3.4.1. Isplata naknade posredniku za račun izvođača (studenta i druge osobe)**Naručitelj posla obavezan je posredniku za račun izvođača za obavljeni posao isplatiti naknade, a izvođač je obavezan prema uputama koje naručitelj posla daje, u skladu s naravi i vrstom posla, osobno obavljati preuzeti posao³⁷.**ističemo...**

Naručitelj posla dužan je posredniku za račun izvođača isplatiti naknade za obavljeni posao najkasnije 15 dana od završetka posla.

3.4.2. Određivanje mjesta i načina obavljanja posla

Naručitelj posla ima pravo pobliže odrediti mjesto i način obavljanja posla, poštujući pritom prava i dostojanstvo izvođača.

3.4.3. Zabrana ugovaranja studentskih poslova u slučaju poslovno uvjetovanog otkaza**ističemo...**Naručitelj posla koji je kao poslodavac poslovno uvjetovanim otkazom otkazao radniku ne smije šest mjeseci od dana dostave odluke o otkazu ugovora o radu radniku za tu vrstu poslova s izvođačem sklopiti ugovor o obavljanju studentskih poslova³⁸.

U slučaju da u navedenom roku nastane potreba zapošljavanja zbog obavljanja istih poslova, a radnik kojemu je naručitelj posla otkazao zbog poslovno uvjetovanih razloga ne prihvati sklapanje ugovora o radu, naručitelj posla može sklopiti ugovor.

3.4.4. Pridržavanje pravila zaštite na radu

Sukladno čl. 13. st. 8. ZOSP-a, naručitelj posla dužan je osigurati izvođaču uvjete za obavljanje studentskih poslova na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje izvođača, sukladno propisima kojima se uređuje zaštita na radu i drugim propisima.

36 Čl. 12. st. 5. ZOSP-a.

37 Čl. 13. st. 1. ZOSP-a.

38 Čl. 13. st. 6. ZOSP-a.

3.4.5. Zaštita dostojanstva izvođača

Naručitelj posla dužan je zaštititi dostojanstvo izvođača za vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima izvođač redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s odredbama Zakona i drugim propisima kojima se uređuje zaštita dostojanstva radnika³⁹. U slučaju nastanka ovih okolnosti izvođač se može obratiti osobi koju je ovlastio naručitelj posla za zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva pri obavljanju studentskih poslova.

3.4.6. Vođenje evidencija i čuvanje dokumentacije

Naručitelj posla dužan je voditi evidenciju o izvođačima na način kako je to uređeno za studente koji kod poslodavaca rade preko ovlaštenog posrednika, u smislu općih propisa o radu (ZOR).

ističemo...

Naručitelj je dužan voditi posebnu evidenciju o redovitim studentima koji kod njega kao poslodavca rade posredstvom ovlaštenih studentskih centara, kako je to propisano odredbom čl. 4. st. 1. t. 3. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima⁴⁰.

Ova evidencija sadrži najmanje sljedeće podatke:

- ime i prezime;
- osobni identifikacijski broj;
- spol;
- dan, mjesec i godinu rođenja;
- prebivalište, odnosno boravište;
- naziv ugovora ili akta temeljem kojeg osoba iz čl. 4. st. 1. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima radi kod poslodavca, te dokaz o udovoljavanju propisanim uvjetima za obavljanje tih poslova;
- mjesto rada;
- datum početka rada;
- datum prestanka rada.

Primjer – Evidencija o redovitim studentima na radu kod poslodavca iz čl. 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima

EVIDENCIJA O USTUPLJENIM RADNICIMA, DRUGIM OSOBAMA NA RADU KOD POSLODAVCA, STUDENTIMA I UČENICIMA

Poslodavac:

BEBEA d.o.o. za usluge računarstva, Split, Ulica pobjede 66c

Organizacijska jedinica / odjel:

Računarstvo

Datum početka vođenja evidencije:

21. studeni 2022.

EVIDENCIJA O USTUPLJENIM RADNICIMA, DRUGIM OSOBAMA NA RADU KOD POSLODAVCA, STUDENTIMA I UČENICIMA

Ime i prezime	Adrian Adrianić
Osobni identifikacijski broj	57575757571
Spol	muški
Dan, mjesec i godina rođenja	22. listopad 2007.
Prebivalište, odnosno boravište	Palmotićeva 101, 21000 Split
Naziv ugovora ili akta temeljem kojeg osoba iz čl. 4. st. 1. Pravilnika radi kod poslodavca, te dokaz o udovoljavanju propisanim uvjetima za obavljanje tih poslova	Ugovor o obavljanju studentskog posla; Indeks Fakulteta strojarstva i računarstva Sveučilišta u Splitu
Mjesto rada	Split
Datum početka rada	21. studeni 2022.
Datum prestanka rada	

Datum zaključenja evidencije: _____

Voditelj evidencije: _____

Potpis: _____

m.p.

U nastavku dajemo mišljenje Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (u nastavku teksta: Ministarstvo) objavljeno na njegovim internetskim stranicama⁴¹.

Mišljenje Ministarstva o vođenju posebnih evidencija o osobama koje kod njega rade, od 31. svibnja 2016.:

„U... Pravilniku... je poslodavcu propisana obveza da u posebnoj evidenciji o osobama koje kod njega rade drži i dokaz o udovoljavanju propisanih uvjeta za obavljanje poslova. Iz navedenog proizlazi obveza da poslodavac mora imati dokaz iz kojeg će jasno proizlaziti kako osoba koja obavlja određene poslove udovoljava svim uvjetima koji su propisani za obavljanje tih poslova kao što su primjerice stupanj obrazovanja, status redovitog studenta ili redovitog učenika i sl.“

Osim navedenog, naručitelj posla dužan je čuvati dokumentaciju o sklopljenom ugovoru i ispravama vezanim uz isplatu naknada utvrđenim ZOSP-om⁴². Na zahtjev inspektora, naručitelj posla mu je dužan dostaviti podatke iz evidencije o izvođačima i dokumentaciju o sklopljenom ugovoru i ispravama vezanim uz isplatu naknada.

3.5. Prava i obveze izvođača (studenta, ili druge osobe)

3.5.1. Pravo izvođača na naknadu

ističemo...

Sukladno čl. 13. st. 3. ZOSP-a, izvođač ima pravo na 50-postotno uvećanje naknade za sate rada u dane državnog blagdana, za rad noću, za prekovremeni rad i za rad nedjeljom.

39 Čl. 134. ZOR-a.

40 Nar. nov., br. 73/17 od 26. srpnja 2017.

41 <http://www.mrms.hr/pitanje/popis-misljenja-o-zakonu-o-radu/>

42 Čl. 4. st. 2. ZOSP-a.

Izvođač ima pravo i na naknadu putnih troškova, naknadu za topli obrok i druge naknade ako su ugovorene.

3.5.2. Samostalnost u obavljanju posla

Sukladno čl. 13. st. 11. ZOSP-a, izvođač koji obavlja studentske poslove može te poslove obavljati samostalno i bez nazočnosti naručitelja posla. Iz navedene pravne karakteristike studentskog posla, promatrano u povezanosti sa trajanjem studentskog posla, jasno je da je ugovor o obavljanju studentskog posla po svojoj pravnoj prirodi ugovor o djelu iz čl. 590. Zakona o obveznim odnosima⁴³, a ne ugovor o radu.

3.5.3. Pravo na plaćeni odmor

Izvođač koji obavlja studentski posao najmanje šest sati dnevno ima svakog dana obavljanja posla pravo na plaćeni odmor od najmanje trideset minuta⁴⁴.

3.6. Novčane kazne za prekršaje i zaštitne mjere

U čl. 17. ZOSP-a predviđene su novčane kazne za prekršaj posrednika i naručitelja. Osim toga, istom odredbom propisani su uvjeti za izricanje zaštitnih mjera posredniku, ali i izvođaču. Tako se izvođaču koji zlorabio ugovor na način da omogući obavljanje posla osobama koje nisu potpisnici ugovora može se izreći zaštitna mjera zabrane korištenja usluga posredovanja do jedne godine, kao i novčana kazna u iznosu vrijednosti obavljenoga posla definiranoga ugovorom, a koja ne može iznositi više od 50.000,00 kuna⁴⁵. Na ovaj način se želi izbjeći široko raširena praksa obavljanja posla osobama koje nisu potpisnici ugovora.

4. Zaključak

Odredbe novog Zakona, uključujući odredbe o mogućnosti radnog odnosa studenta, obavljanja samostalne djelatnosti obrta ili drugog slobodnog zanimanja, stupile su na snagu 22. listopada 2022. Izuzetak predstavlja stupanje na snagu odredbe čl. 108. Zakona, koja stupa na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u RH. Omogućavanje zasnivanja radnog odnosa redovitih i izvanrednih studenata te obavljanja samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja predstavlja veliki napredak usmjeren na poboljšanje studentskog standarda s jedne strane, ali i mjeru usmjerenu na smanjenje nedostatka radne snage na tržištu rada u RH.

Za one studente koji ne žele koristiti nove zakonske mjere koje omogućavaju njihovo zapošljavanje, obavljanje samostalne djelatnosti obrta, ili drugog slobodnog zanimanja, preostaje mogućnost obavljanja poslova putem ugovora o obavljanju studentskog posla. Važno je istaknuti odredbu ZOSP-a sukladno kojoj posrednici djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova moraju obavljati tako da ne izazovu poremećaje na tržištu rada i ne ugroze prava radnika. Osim toga, naručitelji moraju voditi i o drugim strogim odredbama ZOSP-a, jer u suprotnom mogu odgovarati za prekršaje za koje su propisane visoke novčane kazne.

Literatura:

- 1) Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Nar. nov., br. 119/22);
- 2) Zakon o radu (Nar. nov., br. 93/14, 127/17 i 98/19);
- 3) Zakon o obrtu (Nar. nov., br. 143/13, 127/19 i 41/20);
- 4) Zakon o obavljanju studentskih poslova (Nar. nov., br. 96/18 i 16/20);
- 5) Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20);
- 6) Zakon o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21);
- 7) Uredba o visini minimalne plaće za 2023. godinu (Nar. nov., br. 122/22);
- 8) Pravilnik o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti posredovanja u obavljanju studentskih poslova (Nar. nov., br. 3/19);
- 9) Pravilnik o obliku i sadržaju ugovora o obavljanju studentskih poslova (Nar. nov., br. 3/19);
- 10) Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 104/22, i 112/22);
- 11) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima (Nar. nov., br. 73/17).

Ne zaboravite:

- **Novim Zakonom redovitim i izvanrednim studentima omogućeno je zasnivanje radnog odnosa i obavljanje samostalne djelatnosti obrta i drugog slobodnog zanimanja.**
- **Redoviti student koji je u radnom odnosu, obavlja samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje ne može ostvarivati prava iz studentskog standarda.**
- **Redoviti student koji je u radnom odnosu, obavlja samostalnu djelatnost obrta, ili drugo slobodno zanimanje može ostvarivati pravo na subvencioniranje školarine.**
- **Mogućnost sklapanja ugovora o obavljanju studentskog posla sukladno odredbama ZOSP-a ima student koji nema zasnovan radni odnos i/ili ne obavlja samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva.**
- **Ugovor o obavljanju studentskog posla se sklapa na posebnom obrascu, prije početka obavljanja studentskoga posla, između izvođača, posrednika i naručitelja posla.**
- **Posrednici djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova sukladno odredbama ZOSP-a moraju obavljati tako da ne izazovu poremećaje na tržištu rada i ne ugroze prava radnika.**

⁴³ Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11-Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza, 78/15, 29/18 i 126/21.

⁴⁴ Čl. 12. st. 12. ZOSP-a.

⁴⁵ Čl. 17. st. 10. ZOSP-a.